

รายงานการไปราชการ ประชุม สัมมนา ศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ดูงาน ณ ต่างประเทศ
และการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ/นามสกุล

๑. นางสาวปาณิสรา สรัพยากรณ์

ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

หน่วยงาน ส่วนมาตรฐานการป่าไม้ สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้

๒. นายพลกฤต ศรีเสน

ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

หน่วยงาน ส่วนมาตรฐานการป่าไม้ สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้

๑.๒ ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการต่อต้านการค้าไม้ผิดกฎหมาย และการค้าที่เกี่ยวข้อง ครั้งที่ ๓๐

(ภาษาอังกฤษ) Expert Group on Illegal logging and Associated Trade : EGILAT ๓๐

สาขาหลัก

สาขาย่อย

สาขาที่เกี่ยวข้อง

เพื่อ ☒ ประชุม ☐ สัมมนา ☐ ฝึกอบรม ☐ ปฏิบัติงานวิจัย

☐ ดูงาน ☐ การไปปฏิบัติงานวิจัยในองค์การระหว่างประเทศ

แหล่งให้ทุน กรมป่าไม้

ประเทศที่ไป สาธารณรัฐประชาชนจีน

ระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน ประชุม/สัมมนา ปฏิบัติงานวิจัย และไปปฏิบัติงานใน
องค์การระหว่างประเทศ

๒.๑ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล นโยบาย มาตรการ และประสบการณ์ของเขตเศรษฐกิจสมาชิกเอเปคในการต่อต้านการลักลอบตัดไม้และการค้าที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งเสริมการค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

๒) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ การตรวจสอบย้อนกลับตลอดห่วงโซ่อุปทาน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสนับสนุน การกำกับดูแล และการค้าไม้

๓) เพื่อรับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงานภายใต้ EGILAT รวมถึง Timber Legality Guidance Template (TLGT) โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถ ข้อเสนอแนวคิดโครงการ และการดำเนินงานตามกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของเอเปค

๔) เพื่อสร้างและเสริมความร่วมมือระหว่างเขตเศรษฐกิจสมาชิก องค์การระหว่างประเทศ ภาคอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันการลักลอบตัดไม้และส่งเสริมการค้าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

๕) เพื่อนำเสนอความก้าวหน้าการดำเนินงานของประเทศไทยด้านการรับรองความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ การควบคุมห่วงโซ่อุปทาน และการประยุกต์ใช้ระบบดิจิทัลในการสนับสนุนการตรวจสอบย้อนกลับของไม้และผลิตภัณฑ์ไม้

๒.๒ กำหนดการ (โดยสังเขป)

วันพุธ ที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๙

ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประชุม (๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น.)

คณะผู้แทน EGILAT ผู้ได้รับเชิญ และผู้สังเกตการณ์ของเอเปคเดินทางมาถึงสถานที่จัดประชุม และลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุม

การเปิดการประชุม (๐๙.๐๐ – ๐๙.๔๐ น.)

การประชุมเริ่มด้วยคำกล่าวต้อนรับโดยประธาน EGILAT วาระปี ๒๐๒๖ – ๒๐๒๗ โดยการประชุม EGILAT ครั้งที่ ๓๐ มีนางสาวแอนนา ไทเลอร์ (Ms. Anna Tyler) ทำหน้าที่เป็นประธานการประชุม จากนั้นเป็นการแนะนำคณะผู้แทนจากแต่ละเขตเศรษฐกิจสมาชิก รวมถึงผู้เข้าร่วมที่มิใช่สมาชิก (Non-Member Participants: NMPs) พร้อมทั้งตรวจสอบและยืนยันองค์ประชุมโดยผู้อำนวยการโครงการ EGILAT ก่อนที่ที่ประชุมจะพิจารณาและรับรองระเบียบวาระการประชุม และรับทราบรายงานความคืบหน้าจากสำนักเลขาธิการเอเปค

การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการต่อต้านการลักลอบตัดไม้และการส่งเสริมการค้าผลิตภัณฑ์ป่าไม้ที่ถูกกฎหมาย (๐๙.๔๐ – ๑๔.๐๐ น.)

เขตเศรษฐกิจสมาชิกลำเสนอความคืบหน้าเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ และการดำเนินงานภายในประเทศในการต่อต้านการลักลอบตัดไม้และการส่งเสริมการค้าผลิตภัณฑ์ป่าไม้ที่ถูกกฎหมาย โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของแต่ละเขตเศรษฐกิจ มีการนำเสนอจาก ๖ เขตเศรษฐกิจ ได้แก่ ออสเตรเลีย, แคนาดา, สาธารณรัฐประชาชนจีน, เม็กซิโก, สหรัฐอเมริกา และไทย

รายงานความคืบหน้าและการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรของ EGILAT (๑๔.๐๐ – ๑๕.๓๐ น.)

เขตเศรษฐกิจสมาชิกลำเสนอและรายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับทรัพยากรและเครื่องมือที่ EGILAT พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการต่อต้านการลักลอบตัดไม้และการค้าไม้ที่ผิดกฎหมาย โดยประเด็นสำคัญในการหารือประกอบด้วย

๑. ความคืบหน้าในการพัฒนาแบบแม่บทคำแนะนำด้านความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ (Timber Legality Guidance Template: TLGT)

๒. ชุดรวบรวมทรัพยากรและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

๓. ข้อมูลจุดประสานงานด้านการบังคับใช้กฎหมายของเขตเศรษฐกิจสมาชิก

มีการนำเสนอ จาก ๕ เขตเศรษฐกิจ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน, อินโดนีเซีย, สาธารณรัฐเกาหลี, มาเลเซีย, รัสเซีย

การหารือในช่วงดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูล การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสมาชิก และสนับสนุนการใช้ทรัพยากรของ EGILAT ให้เกิดประโยชน์ต่อการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายและการค้าไม้ระหว่างประเทศ

การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างองค์การ (๑๕.๓๐ – ๑๖.๔๕ น.)

องค์การระหว่างประเทศและองค์การระดับภูมิภาคที่เข้าร่วมการประชุมในฐานะแขกได้รับเชิญของ EGILAT นำเสนอความคืบหน้าเกี่ยวกับกิจกรรม โครงการ และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการลักลอบตัดไม้ การค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่ถูกกฎหมาย การรับรองการจัดการป่าไม้ และประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์การเข้าร่วมและนำเสนอ ได้แก่ องค์การไม้เขตร้อนระหว่างประเทศ (International Tropical Timber Organization: ITTO), สมาคมผลิตภัณฑ์ไม้นานาชาติ (International Wood Products Association: IWPA), โครงการรับรองระบบ

การรับรองป่าไม้ (Programme for the Endorsement of Forest Certification: PEFC), ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (RECOFTC), TRAFFIC International , สภาประเทศผู้ผลิตน้ำมันปาล์ม (Council of Palm Oil Producing Countries: CPOPC)

ภายหลังการนำเสนอ มีการเปิดโอกาสให้ผู้แทนเขตเศรษฐกิจสมาชิกและองค์กรที่เข้าร่วมประชุมซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหารือเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือระหว่าง EGILAT กับองค์กรระหว่างประเทศและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

สรุปการประชุมเต็มคณะ วันที่ ๑ (๑๖.๔๕ – ๑๗.๐๐ น.)

ประธาน EGILAT สรุปสาระสำคัญและผลการหารือจากการประชุมในวันแรก จากนั้นเขตเศรษฐกิจเจ้าภาพ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน แจ้งข้อมูลด้านการอำนวยความสะดวกและประกาศด้านการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการประชุมก่อนสิ้นสุดการประชุมเต็มคณะ EGILAT วันที่ ๑

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๙

การเสริมสร้างขีดความสามารถและข้อเสนอแนวคิดโครงการใหม่สำหรับปี ๒๐๒๖/๒๐๒๗ (๐๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ น.)

ที่ประชุมรับทราบสถานะของโครงการและข้อเสนอแนวคิดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ EGILAT โดยโครงการที่นำเสนอประกอบด้วย

๑. โครงการของเวียดนาม เรื่องการส่งเสริมห่วงโซ่อุปทานไม้ยางพาราที่มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ เพื่อสนับสนุนการค้าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายและต่อต้านการลักลอบตัดไม้
 ๒. ข้อเสนอของเปรูเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ระบบติดตามด้วยดาวเทียมเพื่อสนับสนุนการจัดการป่าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายและยั่งยืนในเขตเศรษฐกิจเอเปค
 ๓. ข้อเสนอของสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างกลุ่มงานเพื่อป้องกันและสกัดกั้นการค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่ผิดกฎหมายในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก
- นอกจากนี้ ที่ประชุมยังเปิดโอกาสให้เขตเศรษฐกิจสมาชิกแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดโครงการใหม่และความต้องการด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถในอนาคต

การทบทวนความคืบหน้าการดำเนินงานของ EGILAT และการรายงานผลตามกรอบนโยบายของเอเปค (๑๐.๐๐ – ๑๐.๔๕ น.)

ที่ประชุมพิจารณาความก้าวหน้าการดำเนินงานและการสนับสนุนกรอบนโยบายสำคัญของเอเปค ได้แก่ APEC Putrajaya Vision ๒๐๔๐ , Aotearoa Plan of Action, Bangkok Goals Evergreen Compendium of Actions and Initiatives, EGILAT Multi-Year Strategic Plan ๒๐๒๓-๒๐๒๗ , La Serena Roadmap, Lima Roadmap to Promote the Transition to the Formal and Global Economies (๒๐๒๕-๒๐๔๐) การหารือให้ความสำคัญกับบทบาทของ EGILAT ในการสนับสนุนการค้าและการลงทุน นวัตกรรมและการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล รวมทั้งการเติบโตที่เข้มแข็ง สมดุล มั่นคง ยั่งยืน และครอบคลุม

การอภิปรายตามหัวข้อ (Thematic Discussion) (๑๐.๔๕ – ๑๔.๐๐ น.)

มีการนำเสนอและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากเขตเศรษฐกิจสมาชิก ได้แก่ ๑. ออสเตรเลีย เรื่อง Facilitating Legal Timber Trade in an Evolving Regulatory Landscape ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในการค้าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายภายใต้บริบทของกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงไป ๒. สาธารณรัฐประชาชนจีน นำเสนอแนวทางการส่งเสริมการค้าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายผ่านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน รวมถึงการเพิ่มมูลค่าและนำวัสดุเหลือใช้จากป่าไม้กลับมาใช้ประโยชน์

การบริหารจัดการของ EGILAT และแนวทางการดำเนินงานในปี ๒๐๒๗ (๑๔.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.)

ที่ประชุมหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานของ EGILAT ในระยะต่อไป ซึ่งเป็นการประชุมสำหรับสมาชิก EGILAT โดยประเด็นสำคัญประกอบด้วย

๑. กระบวนการจัดทำ EGILAT Multi-Year Strategic Plan ๒๐๒๘-๒๐๓๒
๒. การจัดทำ EGILAT Work Plan ๒๐๒๗
๓. แนวทางการจัดประชุมเต็มคณะ EGILAT ในปี ๒๐๒๗
๔. การรายงานผลการดำเนินงานของ EGILAT
๕. กระบวนการเกี่ยวกับการคัดเลือกประธาน EGILAT คนใหม่ในกรณีที่มีความจำเป็น

ในประเด็นการคัดเลือกประธาน EGILAT คนใหม่ ที่ประชุมได้รับทราบว่า Ms. Anna Tyler ประธาน EGILAT วาระปี ๒๐๒๖ – ๒๐๒๗ ได้แจ้งความประสงค์ขอลาออกจากตำแหน่งด้วยเหตุผลส่วนตัว จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาคัดเลือกประธาน EGILAT คนใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ในระหว่างการหารือประเทศไทยได้รับการทาบทามให้พิจารณารับตำแหน่งประธาน EGILAT คนต่อไป โดยผู้แทนประเทศไทยได้แจ้งต่อคณะทำงาน APEC ว่า ขอนำข้อเสนอการทาบทามดังกล่าวกลับไปเสนอผู้บริหารหน่วยงานของประเทศไทยเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการดำเนินการในลำดับต่อไป ก่อนที่จะมีการแจ้งทำอย่างเป็นทางการต่อ EGILAT ตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง

เรื่องอื่น ๆ และการปิดการประชุม (๑๕.๐๐ – ๑๕.๓๐ น.)

สำนักเลขาธิการเอเปคแจ้งเกี่ยวกับการจัดขึ้นเอกสารการประชุม จากนั้นมีการกล่าวถ้อยแถลงโดยเขตเศรษฐกิจเจ้าภาพ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน เขตเศรษฐกิจเจ้าภาพลำดับถัดไป คือ เวียดนาม และผู้แทนเขตเศรษฐกิจอื่น ก่อนที่ประธาน EGILAT จะกล่าวปิดการประชุมอย่างเป็นทางการ

๒.๓ การนำเสนอของประเทศไทย สำหรับการประชุมวันแรก

ในการประชุมวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๙ ผู้แทนประเทศไทยได้นำเสนอหัวข้อ “Thailand’s Existing Efforts and Domestic Work to Combat Illegal Logging and Promote Legally Harvested Forest Products” เพื่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานของประเทศไทยในการต่อต้านการลักลอบตัดไม้ การส่งเสริมการผลิตและการค้าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ตลอดจนการพัฒนากระบวนการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายและการตรวจสอบย้อนกลับของไม้ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. แนวทางการบริหารจัดการป่าไม้โดยสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการคุ้มครองระบบนิเวศป่าธรรมชาติอย่างเข้มงวด ควบคู่กับการส่งเสริมการปลูกไม้เชิงเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ การบุกรุกพื้นที่ป่า และการเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้ พร้อมทั้งส่งเสริมเกษตรกรและผู้ปลูกไม้รายย่อยให้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อเพิ่มปริมาณไม้ที่มีแหล่งที่มาถูกต้อง สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ และช่วยลดแรงกดดันต่อทรัพยากรป่าธรรมชาติ

๒. ระบบรับรองความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย (Thai Timber Legality Assurance System: THA-TLAS)

ประเทศไทยใช้ THA-TLAS เป็นกรอบสำคัญในการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบหลัก ได้แก่

(๑) Legality Definition (LD) การกำหนดข้อกำหนดทางกฎหมายสำหรับผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่แหล่งกำเนิดจนถึงการส่งออก

(๒) Supply Chain Control (SCC) การควบคุมและติดตามการเคลื่อนย้ายไม้ผ่านจุดควบคุมสำคัญ ได้แก่ แหล่งกำเนิด การขนส่ง การแปรรูป การค้า และการส่งออก และ

(๓) Documentation and Verification การใช้เอกสาร ใบอนุญาต ใบรับรอง ผลการตรวจสอบ และข้อมูลดิจิทัลประกอบการตรวจสอบ เพื่อสร้างความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และความเชื่อมั่นต่อไม้และผลิตภัณฑ์ไม้จากประเทศไทย

๓. การกำหนดหลักเกณฑ์ความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ (Legality Definition: LD)

การตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ครอบคลุมผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่อุปทาน และพิจารณาจากหลักการทางกฎหมายที่สำคัญ ๖ ด้าน ได้แก่ สิทธิของผู้ประกอบการและสิทธิในการใช้ที่ดิน การจัดการป่าไม้และการทำไม้ แหล่งที่มาและการขนส่งไม้ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม การคุ้มครองแรงงานและความปลอดภัยในการทำงาน ตลอดจนภาษี ค่าธรรมเนียม และภาระทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยต้องมีเอกสารหรือหลักฐานที่สามารถยืนยันการปฏิบัติตามกฎหมายได้

๔. การควบคุมห่วงโซ่อุปทานและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการตรวจสอบย้อนกลับ

ประเทศไทยกำหนดจุดควบคุมสำคัญตลอดห่วงโซ่อุปทาน ๕ ขั้นตอน ได้แก่ แหล่งกำเนิด การขนส่ง การแปรรูป การค้า และการส่งออก โดยมีระบบดิจิทัลสนับสนุนการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน เช่น Online Plantation System และ e-Tree สำหรับจัดเก็บข้อมูลเกษตรกร แปลงปลูก ชนิดไม้ และข้อมูลต้นทาง Forest Checkpoints สำหรับสนับสนุนการติดตามการเคลื่อนย้ายไม้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และ RFD Single Window สำหรับเชื่อมโยงข้อมูลและสนับสนุนกระบวนการตรวจสอบไม้และผลิตภัณฑ์ไม้เพื่อการส่งออก นอกจากนี้ ยังมีการใช้ QR Code เพื่อให้สามารถตรวจสอบสถานะและรายละเอียดของเอกสาร ตลอดจนข้อมูลต้นไม้หรือไม้รายท่อนได้สะดวกยิ่งขึ้น

๕. กระบวนการตรวจสอบเอกสารและการรับรองเพื่อการส่งออก

การพิสูจน์ความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ต้องอาศัยเอกสารและหลักฐานที่เชื่อถือได้ เช่น เอกสารแสดงแหล่งที่มาของไม้ เอกสารสวนป่า เอกสารไม้แปรรูป หนังสือกำกับการเคลื่อนย้ายไม้ และผลการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ โดยระบบ RFD Single Window ช่วยเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานและสนับสนุนการตรวจสอบเอกสาร สำหรับการส่งออกมีเอกสารสำคัญ ได้แก่ หนังสือรับรองการค้าและการส่งออก ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้ (ร.ม.๘) และ ใบอนุญาตส่งออก (อ.๒) ซึ่งใช้ตามประเภทและเงื่อนไขของไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้ที่กฎหมายกำหนด

๖. การปรับปรุงกฎหมายเพื่อสนับสนุนการปลูกไม้และการใช้ประโยชน์ไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

ประเทศไทยได้ปรับปรุงกฎหมายด้านป่าไม้เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจควบคู่กับการควบคุมความถูกต้องตามกฎหมาย โดยการแก้ไขมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ช่วยลดข้อจำกัดเกี่ยวกับไม้หวงห้ามที่ปลูกขึ้นในที่ดินเอกชนหรือที่ดินที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย รวมทั้งมีระบบการรับรองตนเองเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงแหล่งที่มาของไม้ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนสวนป่า การรับรองไม้จากสวนป่า และการอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ โดยได้ขยายชนิดไม้ที่สามารถดำเนินการภายใต้ระบบจาก ๕๘ ชนิด เป็น ๒๑๑ ชนิด ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสในการนำไม้ที่ปลูกขึ้นมาใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

๗. การส่งเสริมสวนป่าที่ขึ้นทะเบียนให้เป็นฐานของแหล่งไม้ที่สามารถตรวจสอบได้

ประเทศไทยนำเสนอข้อมูลจากระบบสวนป่าออนไลน์ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ซึ่งมีเกษตรกรขึ้นทะเบียน ๘๓,๒๑๒ ราย แปลงสวนป่าขึ้นทะเบียน ๘๓,๖๐๓ แปลง มีพื้นที่รวมประมาณ ๑.๔๔๕ ล้านไร่ หรือประมาณ ๒๓๑,๑๙๕ เฮกตาร์ และมีข้อมูลทรัพย์สินต้นไม้ที่ได้รับการตรวจสอบประมาณ ๑๓๘.๓๘ ล้านต้น การขึ้นทะเบียนดังกล่าวไม่เพียงเป็นการจัดเก็บข้อมูล แต่ยังช่วยนำแหล่งผลิตไม้เข้าสู่ระบบที่ได้รับการรับรอง สามารถพิสูจน์แหล่งที่มาของไม้ และสนับสนุนการเข้าสู่ตลาดไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

๘. การใช้ระบบ “พิทักษ์ไพร” เพื่อสนับสนุนการคุ้มครองป่าธรรมชาติ

นอกจากการส่งเสริมแหล่งผลิตไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ประเทศไทยยังนำเทคโนโลยีมาใช้ในการคุ้มครองป่าธรรมชาติผ่านระบบ พิทักษ์ไพร (Pitak Phrai) โดยใช้ข้อมูลดาวเทียมตรวจสอบจับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าและพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการบุกรุก จากนั้นระบบจะจัดส่งพิกัดและข้อมูลแจ้งเตือนไปยังเจ้าหน้าที่ภาคสนามผ่านอุปกรณ์สื่อสาร เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถเดินทางไปตรวจสอบพื้นที่และดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบ

๙. ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ประเทศไทยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เกษตรกร ผู้ปลูกไม้รายย่อย ภาคเอกชน สถาบันวิจัย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมุ่งเน้น ๔ ด้าน ได้แก่ การพัฒนามาตรฐานไม้เศรษฐกิจให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การเสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกรและผู้ประกอบการรายย่อย การเตรียมความพร้อมของภาคธุรกิจต่อข้อกำหนดของตลาดระหว่างประเทศ และการวิจัยพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าการใช้ประโยชน์ไม้ ลดของเสีย และส่งเสริมนวัตกรรมและวัสดุทางเลือก

๑๐. แนวทางความร่วมมือในอนาคตภายใต้กรอบ APEC EGILAT

ประเทศไทยเสนอให้มีการยกระดับความร่วมมือระหว่างเขตเศรษฐกิจสมาชิก โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการและข้อมูลอ้างอิงสำหรับการตรวจพิสูจน์ชนิดไม้ การพัฒนามาตรฐานข้อมูลและแนวทางการแลกเปลี่ยนเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ รวมถึงการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เทคโนโลยีการสำรวจระยะไกล (Remote Sensing) และฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินความเสี่ยงและการตรวจสอบภาคสนาม ทั้งนี้ ประเทศไทยพร้อมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเสริมสร้างความร่วมมือกับเขตเศรษฐกิจสมาชิก เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตาม APEC Putrajaya Vision ๒๐๔๐ และ Aotearoa Plan of Action ในด้านการค้าและการลงทุน นวัตกรรมและดิจิทัล และการเติบโตอย่างยั่งยืน

โดยสรุปการนำเสนอของประเทศไทยแสดงให้เห็นถึงแนวทางการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงการคุ้มครองป่าธรรมชาติ การส่งเสริมไม้เศรษฐกิจที่ถูกต้องตามกฎหมาย การพัฒนามาตรฐาน ระบบตรวจสอบความถูกต้องและการตรวจสอบย้อนกลับด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และเขตเศรษฐกิจสมาชิกเอเปค เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของห่วงโซ่อุปทานไม้ของประเทศไทย และสนับสนุนการค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ

☒ **ตนเอง**

๑. ได้รับความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการด้านกฎหมาย นโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับการต่อต้านการลักลอบตัดไม้และการส่งเสริมการค้าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายของเขตเศรษฐกิจสมาชิกเอเปค

๒. ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติกับผู้แทนจากเขตเศรษฐกิจสมาชิก รวมถึงผู้แทนจากองค์การระหว่างประเทศและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าไม้และการจัดการป่าไม้

๓. ได้เรียนรู้แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระบบตรวจสอบย้อนกลับ และเทคโนโลยีดาวเทียมในการสนับสนุนการจัดการป่าไม้และการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมาย

๔. ได้พัฒนา...

๔. ได้พัฒนาทักษะด้านการนำเสนอ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การใช้ภาษาอังกฤษ และการประสานงานในเวทีระหว่างประเทศ

๕. ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้แทนจากเขตเศรษฐกิจสมาชิกและองค์การระหว่างประเทศที่สามารถนำไปใช้ในการประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลในอนาคต

☒ **ต่อหน่วยงาน**

๑. ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มและพัฒนาการด้านกฎหมายและข้อกำหนดเกี่ยวกับการค้าไม้ของเขตเศรษฐกิจสมาชิก ซึ่งสามารถนำมาประกอบการพัฒนาระบบตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย

๒. สามารถนำแนวคิดและประสบการณ์จากเขตเศรษฐกิจสมาชิมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบที่เกี่ยวข้องกับแหล่งกำเนิดไม้ การเคลื่อนย้าย การแปรรูป การค้า และการส่งออก

๓. สนับสนุนการพัฒนาระบบดิจิทัลและการตรวจสอบย้อนกลับของกรมป่าไม้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือของข้อมูลเกี่ยวกับไม้และผลิตภัณฑ์ไม้

๔. ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและเครือข่ายระหว่างกรมป่าไม้กับหน่วยงานของเขตเศรษฐกิจสมาชิกเอเปค รวมถึงองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๕. เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแนวทางและเตรียมความพร้อมของประเทศไทยต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎระเบียบด้านการค้าไม้ในตลาดระหว่างประเทศ

ส่วนที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรค

ในช่วงการเดินทางและเข้าร่วมการประชุม ณ เมืองเจินเจิ้น สาธารณรัฐประชาชนจีน มีฝนตกหนักอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งสัปดาห์ ส่งผลให้การเดินทางระหว่างที่พักและสถานที่ประชุม รวมถึงการเดินทางภายในเมืองในบางช่วงเวลาเป็นไปด้วยความล่าช้าและต้องใช้ความระมัดระวังมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สภาพอากาศดังกล่าวไม่ได้ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการเข้าร่วมประชุมและการปฏิบัติหน้าที่ตามกำหนดการ โดยสามารถเข้าร่วมกิจกรรมและการประชุมได้ครบถ้วนตามแผนที่กำหนดไว้

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การเข้าร่วมการประชุม EGILAT ครั้งที่ ๓๐ เป็นประโยชน์ต่อการติดตามพัฒนาการด้านการต่อต้านการลักลอบตัดไม้และการส่งเสริมการค้าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายของเขตเศรษฐกิจสมาชิกเอเปค โดยเฉพาะแนวโน้มการพัฒนากฎหมายและมาตรการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมาย การตรวจสอบย้อนกลับ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการกำกับดูแลห่วงโซ่อุปทานไม้ เห็นควรให้กรมป่าไม้สนับสนุนการเข้าร่วมและมีบทบาทอย่างต่อเนื่องในกรอบ EGILAT เพื่อให้ประเทศไทยสามารถติดตามแนวโน้มกฎระเบียบและข้อกำหนดทางการค้าของเขตเศรษฐกิจสมาชิก รวมทั้งใช้เวทีดังกล่าวในการนำเสนอความก้าวหน้าของประเทศไทยและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการรับรองความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของไทย

นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างระบบดิจิทัลที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ข้อมูลแหล่งกำเนิดไม้ การขึ้นทะเบียน การเคลื่อนย้าย การแปรรูป จนถึงการส่งออก เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้อย่างต่อเนื่อง และเพิ่มประสิทธิภาพในการให้ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และประเทศคู่ค้า ควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้และผลจากการประชุมให้แก่หน่วยงานภายในกรมป่าไม้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถนำแนวคิด แนวปฏิบัติที่ดี และประสบการณ์ของเขตเศรษฐกิจสมาชิมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานด้านการค้าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

(ลงชื่อ).....

นางสาวปานิศรา สรีพยามภ
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

(ลงชื่อ).....

นายพลกฤต ศรีแสน
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

ภาพประกอบ

